

Ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021-2027 rakenduskaava (vari)seirekomisjoni koosolek

31. mai 2022

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

RAHANDUSMINISTEERIUM

Koosoleku päevakord

13:00 – 13:15

Koosoleku avamine

13:15 – 13:45

Seirekomisjoni koosseisu ja
töökorra tutvustus. Töökorra
kinnitamine (hääletus)

Perioodi 2021-2027
ühtekuuluvuspoliitika fondide
rakenduskava ja õiglase ülemineku
kava tutvustus

Üldiste valikukriteeriumite ja -
valikumetoodika tutvustus ja
kinnitamine (hääletus)

Hindamiste kava koostamise
protsessi tutvustus ja osalemise
võimalused

15:45 – 16:00

Kokkuvõtted, koosoleku lõpetamine

Avasõnad

Sven Kirsipuu

Rahandusministerium, eelarvepoliitika asekanter

Martin Karro

Riigi Tugiteenuste Keskus, korraldusastutuse juht

Angela Martinez Sarasola

DG REGIO, Euroopa Komisjon

Muriel Guin

DG EMPL, Euroopa Komisjon

2021-2027 seirekomisjoni koosseisu ja töökorra tutvustus

Kairi Nisamedtinov
Rahandusministeerium

Töökord

Seirekomisjoni moodustamine

Seirekomisjon

1. Iga liikmesriik moodustab programmi rakendamise seire eest vastutava komisjoni (edaspidi „seirekomisjon“) **kolme kuu jooksul pärast liikmesriigi programmi heakskiitmise otsusest** teatamise kuupäeva.
2. Iga seirekomisjon võtab vastu **oma kodukorra**, mis mh sisaldab sätteid igasuguse huvide konflikti vältimise ja läbipaistvuse põhimõtte kohaldamise kohta.
3. Seirekomisjon **tuleb kokku vähemalt üks kord aastas** ning vaatab läbi kõik programmi eesmärkide saavutamist mõjutavad küsimused.
4. Seirekomisjoni **kodekord** ning seirekomisjoniga jagatud andmed ja teave **avaldatakse veebisaidil** (<https://rtk.ee/toetusfondid-ja-programmid/euroopa-liidu-valisvahendid>)
5. Punkte 1–4 **ei kohaldata toiduabi** programmide ja nendega seotud tehnilise abi suhtes

Alus: ÜSM [Link määruse tekstile](#)

Töökord

Variseirekomisjon

Shadow monitoring committee

Variseirekomisjoni võib moodustada enne rakenduskaava kinnitamist.

- Võimalus varakult alustada uue perioodi rakendamist
- Võimalus kaasata uusi liikmeid kohe perioodi alguses
- Kõik variseirekomisjoni otsused tuleb üle kinnitada (kirjaliku protseduuriga) pärast uue perioodi seirekomisjoni ametlikku moodustamist

Oluline on tagada liikmesriigi asutuste ja vahendusasutuste ning partnerite esindajate **tasakaalustatud esindatus** ja **läbipaistev menetlus**

Seirekomisjoni koosseis

Seirekomisjoni liikmed

- Tasakaal ministeeriumite ja katusorganisatsioonide ning partnerite vahel
- Rakenduskavas olevad teemad on kaetud oma valdkonna asjatundjatega
- Kohtade jaotus sõltub tegevustest ja eelarvest
- 2021+ oleme kaasanud mitmeid uusi liikmeid seirekomisjoni koosseisu

NB! Kõikide seirekomisjoni liikmete panus oma valdkonna arengute, probleemide ja väljakutsete tutvustamisel on äärmiselt oluline!

Üldine meiliaadress:

seirekomisjon2021@list.fin.ee

Seirekomisjoni koosseis

Seirekomisjoni liikmed

Uued liikmed:

- Eesti Inimõiguste Keskus
- Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon
- Lastekaitse Liit
- Eesti Noorteühenduste Liit
- Eesti Tööandjate Keskliit
- Ida-Viru Omavalitsuste Liit
- Justiitsministeerium

Seirekomisjoni liikmed(2)

Juba tuttavad seirekomisjoni liikmed:

- Haridus-ja Teadusministeerium
- Keskkonnaministeerium
- Kultuuriministeerium
- Maaeluministeerium
- Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium
- Rahandusministeerium
- Riigikantselei
- Riigi Tugiteenuste Keskus
- Siseministeerium
- Sotsiaalministeerium
- Eesti Ametiühingute Keskliit
- Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit
- Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
- Eesti Keskkonnaühenduste Koda
- Eesti Linnade ja Valdade Liit
- Eesti Puuetega Inimeste Koda
- Eesti Teaduste Akadeemia
- Eesti Väike-ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon
- Rektorite Nõukogu
- Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik
- Vabaühenduste Liit

Muudatused seirekomisjoni töös

2014-2020 vs 2021+

- Seirekomisjoni liikmed peavad **tõendama huvide konflikti vältimist ***
- Seirekomisjoni koosseisu tuleb lisada inimõiguste ja puuetega inimeste õigustega tegelevad organisatsioonid
- Seirekomisjoni liikmed nimetame ametikoha põhiselt
- Keskkonnateemasid katavad Keskkonnaministeerium ja Eesti Keskkonnaühenduste Koda; ELKS ei ole järgmisel perioodil enam seirekomisjoni liige

* Vorm leitav [materjalide kaustast](#)

Seirekomisjon **kinnitab**

- a. tegevuste **valikumetoodika ja kriteeriumid**, sh kõik nende muudatused,
- b. ERFist, ESF+ist, Ühtekuuluvusfondist ja Õiglase Ülemineku Fondist toetatavate programmide **lõplikud tulemusaruanded**;
- c. **hindamiskava** ja selle muudatused;
- d. kõik korraldusasutuse ettepanekud programmi muutmiseks, sh sama fondi raames tehtavad ümberpaigutused ja rahastamisvahendite ümberpaigutused.

Euroopa Komisjon osaleb koosolekutel **seirava ja nõuandva** pädevusega.

Seirekomisjon **kontrollib**

- a. programmi rakendamise ning **vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise edenemist;**
- b. **kõiki probleeme**, mis mõjutavad programmi tulemusi, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid;
- c. programmi panust probleemide lahendamisse, mis on kindlaks määratud programmi rakendamisega seotud **asjaomastes riigipõhistes soovitustes;**
- d. **Rahastamisvahendite eelhindamise** elemente ja strateegiadokumenti, kus on **rahastamisvahendisse tehtavate programmimaksete tingimused;**
- e. **hindamiste**, nende kokkuvõtete ja hindamistulemuste järelmeetmetega seotud edusamme;
- f. **teabevahetus- ja nähtavusmeetmete** rakendamist;

Seirekomisjon **kontrollib**

- g. **strateegiliselt oluliste tegevuste rakendamise** edenemist, kui see on asjakohane;
- h. **eeltingimuste täitmist** ja nende kohaldamist kogu programmitöö perioodi vältel;
- i. avaliku sektori asutuste, partnerite ja toetusesaajate **haldussuutlikkuse suurendamise edenemist**, kui see on asjakohane;
- j. *teavet, mis käsitleb käesolevast programmist programmile „InvestEU“ antava panuse rakendamist (Eesti kontekstis ei ole asjakohane)*

Seirekomisjon võib anda **soovitusi** toetuse saajate **halduskoormuse vähendamiseks**.

Muudatused seirekomisjoni töös

2014-2020 vs 2021+

- Koosolekul antakse ülevaade strateegiliselt oluliste tegevuste kohta
- Eeltingimuste täitmist jälgitakse kogu perioodi jooksul
- Koosoleku antakse seirekomisjonile aru juhtumitest, mille puhul ei vasta fondidest toetatav tegevus Euroopa Liidu põhiõiguste hartale või ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile ning hartat käsitlevatest kaebustest » meie uus partner on **Õiguskantsleri Kantselei**

Üleminek

2014-2020 vs 2021-2027

- 2014-2020 perioodi tegelik lõpp on 2023
- 2021+ perioodiga on juba algust tehtud (varajased alustajad)
- Üleminekuperioodil teeme ettepaneku uuel seirekomisjonil tegeleda mõlema perioodiga, eesmärk halduskoormuse vähendamine

Ettepanekud **töökorra muudatusteks**

Lisatud punkt 1.4. Seirekomisjoni liige ja asendusliige või korra punktis 4.4 volitatud isik esitavad pärast liikmeks nimetamist esimesel võimalusel erapooletuse ja sõltumatuse allkirjastatud deklaratsiooni.

Täiendatud punkti 5.1 Päring täpsustab, kas õiguskantslerile on esitatud kaebusi põhiõiguste (**sh Inimõiguste Harta ja Puuetega Inimeste Õiguste Konventsioon**) rikkumiste kohta Ühtekuuluvuspoliitika Fondide 2021-2027 rakendamisel.

Täiendatud punkti 5.2 Seirekomisjoni esimees saadab teate koosoleku toimumise kohta, päevakorra eelnõu **vähemalt 3 nädalat** ja materjalid seirekomisjoni liikmetele vähemalt 2 nädalat enne koosoleku toimumist.

Ettepanekud **töökorra muudatusteks (2)**

Täiendatud punkti 5.3 Kui seirekomisjoni liikmel on mõne päevakorrapunkti osas võimalik huvide konflikt, annab ta sellest teada ja taandab ennast selle punkti arutelust hiljemalt koosoleku alguses.

Täiendatud punkti 6.1 Seirekomisjoni liige võib teha seirekomisjoni esimehele ettepaneku lisada seirekomisjoni päevakorda täiendavaid arutelu punkte, teatades sellest kirjalikult ette ja esitades teemakohased materjalid seirekomisjoni sekretariaadile **2 nädalat** enne seirekomisjoni koosoleku toimumist

Täiendatud punkti 8.4 Kinnitatud koosoleku otsuste protokollide elektrooniline koopia saadetakse seirekomisjoni liikmetele hiljemalt nelja nädala jooksul komisjoni koosoleku toimumisest **ja see avalikustatakse Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel**

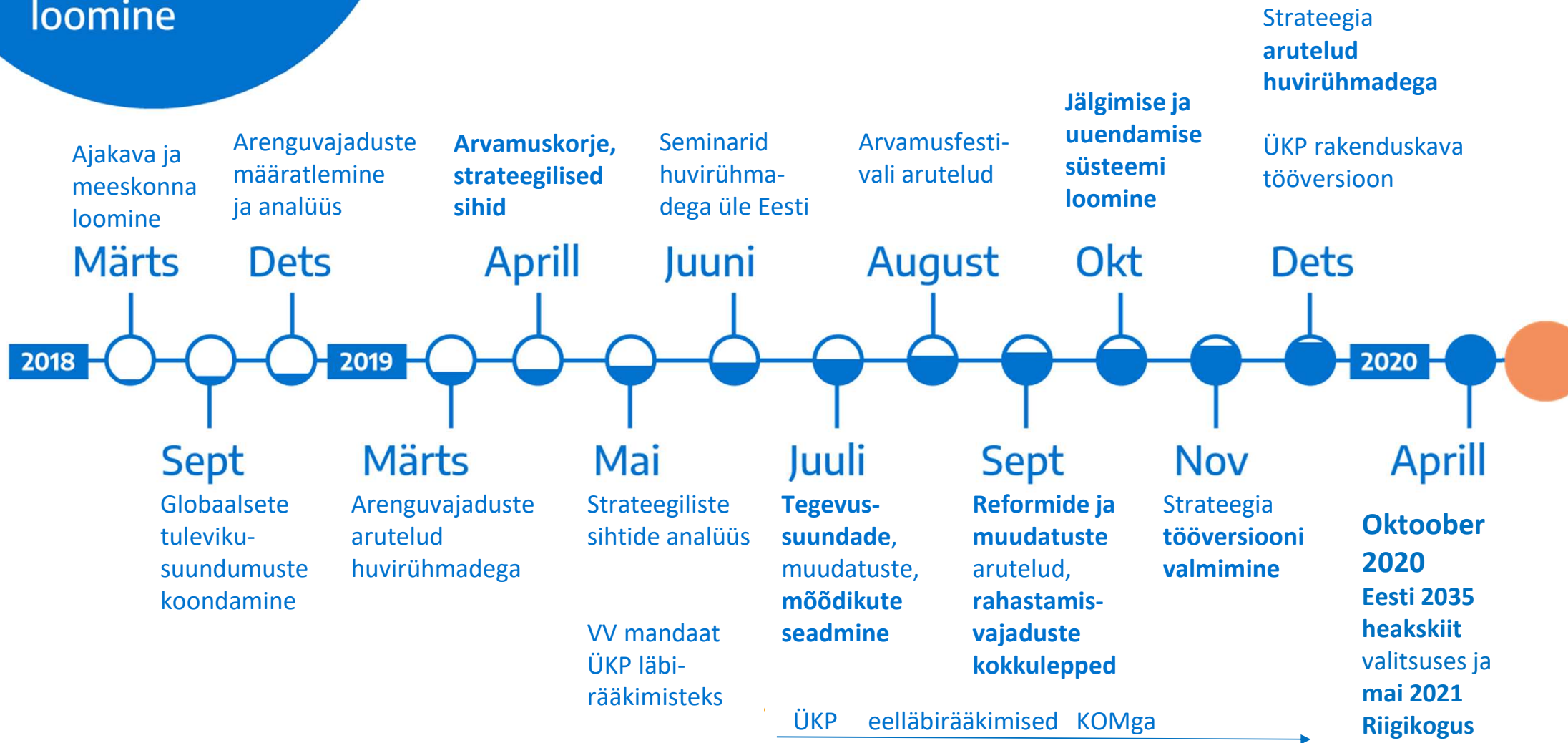
**Seirekomisjoni
töökorra
kinnitamine**

Hääletus

2021-2027 rakenduskaava ja õiglase ülemineku kava tutvustus

Kadri Tali
Ivan Sergejev
Karin Reiska
Rahandusministeerium

Strateegia Eesti 2035 loomine

2021-2022 kaasamise ajakava

EESTI 2035

VIIS STRATEEGILIST SIHTI

Inimene

Arukas, tegus
ja tervist hoidev

Ühiskond

Avatud, hooliv
ja koostöömeelne

Majandus

Tugev,
uuendusmeelne
ja vastutustundlik

Elukeskkond

Kõigi vajadusi
arvestav, turvaline
ja kvaliteetne

Riigivalitsemine

Uuendusmeelne,
usaldusväärne
ja inimesekeskne

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE INVESTEERIMISE EESMÄRGID 2021+

- Nutikam Eesti
- Rohelisem Eesti
- Ühendatum Eesti
- Sotsiaalsem Eesti
- Inimestele lähedasem Eesti
- Öiglane üleminek

TOETATAVAD VALDKONNAD

Inimestele lähedasem Eesti

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND 193 MLN €

- Linnapiirkondade arendamine
- Regionaalne ettevõtlus ja kohalikud avalikud teenused

Sotsiaalsem Eesti

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND 168 MLN €
EUROOPA SOTSIAALFOND+ 514 MLN €

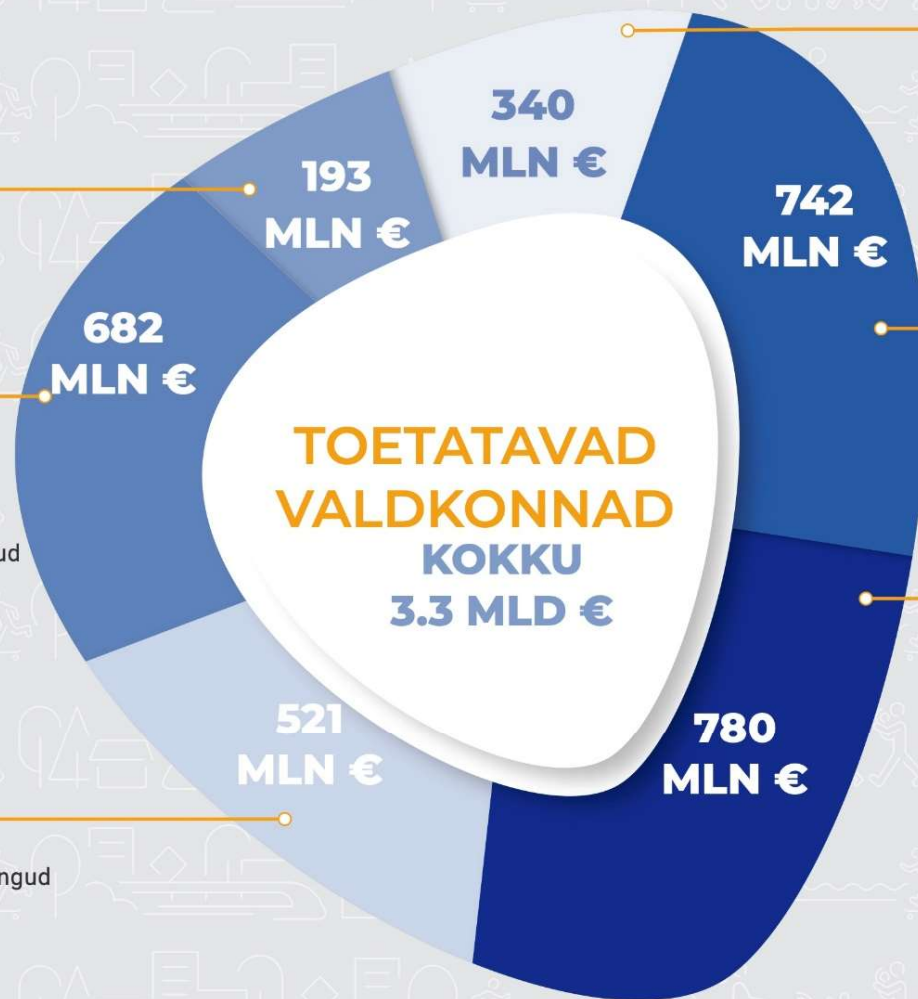
- Õppe seostamine tööturu vajadustega, elukestev õpe
- Põhikoolivõrgu korrastamine
- Sotsiaal ja tervishoiu taristu investeeringud
- Pikaajalise hoolduse korraldus
- Eesti keel ja lõimumine
- Lapsed ja noored
- Enim puudust kannatavad inimesed
- Töövõimereform II ja terviseedendus
- Tööhõive

Ühendatum Eesti

ÜHTEKUULUVUSFOND 521 MLN €

- Keskkonnasäästliku transpordi investeeringud
- Maateetranspordi investeeringud
- KOV kergliiklusteed

Toetuste summad on ilma tehnilise abita.

Õiglane üleminek

ÕIGLASE ÜLEMINEKU FOND 340 MLN €

Majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede leevendamine piirkondades, mida kliimaneutraalsusele üleminek mõjutab kõige rohkem:

- Mitmekesine ja nutikas ettevõtluse areng
- Atraktiivne elukeskkond

Nutikam Eesti

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND 742 MLN €

- Innovatsioonivõimekuse kasvatamine
- Teadusvõimekuse kasvatamine
- VKEde konkurentsivõime suurendamine
- E-riigi arendamine
- Kiire internet

Rohelisem Eesti

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND 541 MLN €
ÜHTEKUULUVUSFOND 239 MLN €

- Energiatõhususe suurendamine
- Säästlik energiatarbimine, taastuvenergia
- Kliimamuutustega kohanemine ja valmisoleku tõstmine
- Ringmajandus ja roheinnovatsioon
- Suuremate linnapiirkondade säästev liikuvus

Eesti 2035

Demokraatlik ja turvaline riik, kus säilib ja areneb rahvus, keel ja kultuur.

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE RAHASTAMISKAVA

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

742 MLN €

* TOETUSE SUMMA ILMA TEHNILISE ABITA

NUTIKAM EESTI

**742
MLN €**

**235
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Innovatsioonivõimekuse kasvatamine

Sh ettevõtete TAI võimekuse ja teadlikkuse kasvatamine, teadmussiire, ettevõtete ja teadusasutuste koostööprogrammid

**105
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Teadusvõimekuse kasvatamine

Sh teadus- ja arendusasutuste ja kõrgkoolide koostöö, teadustaristu ühiskasutus, tippkeskused, rahvusvaheline koostöö

**183
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

VKEde konkurentsivõime suurendamine

Digitehnoloogiate kasutuselevõtt, ekspordivõimekuse toetamine, iduettevõtelse hoogustamine, ettevõtluskeskkonna parendamine, loomemajanduse toetamine, VKEde konkurentsivõime tugevdamine Kagu-Eestis

**156
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

E-riigi arendamine

Digiteenuste arendamine avalikus sektoris, digitaristu, kompetentside kasvatamine, küberriskide haldamise võimekuse tõstmine

**64
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Kiire interneti ühenduvuse parandamine

5G leviala tagamine transpordikoridoridel ning elu- ja ettevõtluspiirkondades, väga suure läbilaskevõimega juurdepääsuvõrkude rajamine turutõrkepiirkondades

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE RAHASTAMISKAVA

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

541 MLN €

ÜHTEKUULUVUSFOND

239 MLN €

* TOETUSE SUMMA ILMA TEHNILISE ABITA

ROHELISEM EESTI

**780
MLN €**

**396
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND / ÜHTEKUULUVUSFOND

Energiatõhususe suurendamine

Korterelamute rekonstrueerimine, tervishoiuasutuste energiatõhususe suurendamine

**35
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Säästlik energiatarbimine, taastuenergia

Katelseadmed, biometaan kasutuselevõtu soodustamine

**143
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND / ÜHTEKUULUVUSFOND

Kliimamuutustega kohanemine ja valmisoleku tõstmine

Päästevõimekus, sadeveesüsteemid, üleujutusriskide vähendamine, sadamate akvatooriumi kaitse, elupaikade taastamine. Keskkonna-, ilma- ja tugisüsteemide arendamine, linnade elurikkuse parendamine.

**111
MLN €**

ÜHTEKUULUVUSFOND

Ringmajandus ja roheinnovatsioon

Ringmajanduspõhised tootmismudelid, ohutu materjaliringlus, ettevõtete ressursitõhusus, jäätmekäitluse infrastruktuur

**96
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Suuremate linnapiirkondade säästev liikuvus

Tallinna trammiliiklus; jalgrattateed, pargi&reisi, hoiukohad, reaalarajatablood (Tallinn, Tartu, Pärnu)

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE RAHASTAMISKAVA

ÜHTEKUULUVUSFOND

521 MLN €

* TOETUSE SUMMA ILMA TEHNILISE ABITA

ÜHENDATUM EESTI

**521
MLN €**

**342
MLN €**

ÜHTEKUULUVUSFOND

Keskkonnasäästliku transpordi investeeringud

Raudteede arendamine ja rekonsrueerimine
(sh Rail Balticu liini Tallinn-Ikla kohalikud peatused);
raudtee elektrifitseerimine

**159
MLN €**

ÜHTEKUULUVUSFOND

Maateetranspordi investeeringud

TEN-T maanteedehitus ja rekonstrueerimine
(2+1/2+2 Tallinn-Tartu, Tallinn-Narva, Tallinn- Pärnu)

**20
MLN €**

ÜHTEKUULUVUSFOND

KOV kergliiklusteed

KOV kergliiklusteede arendamine väljaspool Tallinna, Tartu ja Pärnu
linnapiirkondi

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE RAHASTAMISKAVA

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND
168 MLN €

EUROOPA SOTSIAALFOND+
514 MLN €

* TOETUSE SUMMA ILMA TEHNILISE ABITA

SOTSIAALSEM EESTI

**682
MLN €**

**214
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Õppe seostamine tööturu vajadustega, elukestev õpe

Erinevad õppevõimalused täiskasvanutele ja nende populariseerimine, haridus- ja noorte valdkonna töötajate järelkasv. Kutsesüsteemi reform, õppekavade, kutse- ja kõrghariduse ning täienduskoolitussüsteemi arendamine

**72
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Põhikoolivõrgu korrastamine

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Sotsiaal ja tervishoiu taristu investeeringud

Hoolekandetasutused, erihoolekande teenuskohad, integreeritud heaoluteenuste osutamise keskused, kogukonnapõhised teenusmajad eakatele

**96
MLN €**

**48
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Pikaajalise hoolduse korraldus

Integreeritud teenuste piloteerimine, teenused dementsusega inimestele, kogukondade ja KOV-de võimestamine, teenuste ja protsesside tänapäevastamine

**69
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Eesti keel ja lõimumine

Sh keeleõpe, uussisserändajate kohanemise toetamine, lõimumiskoolitused, keelepraktika toetamine, töövahendusprogramm

**73
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Lapsed ja noored

Hariduse tugiteenused, noorsootöömeetmed, NEET tugiteenused, laste heaolu ja sotsiaalse kaasatuse suurendamine, noorte tööhõive soodustamine, teenused riskinoortele

**15
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Enim puudust kannatavad inimesed

Toidu- ja esmatarbekaupade pakkumine

**38
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Töotervishoid- ja ohutus, terviseedendus

Inimeste töövõimelisuse toetamine ja selleks vajalike nõustamis-, rehabilitatsiooni- ja töotervishoiu teenuste pakkumine

**55
MLN €**

EUROOPA SOTSIAALFOND+

Tööhõive

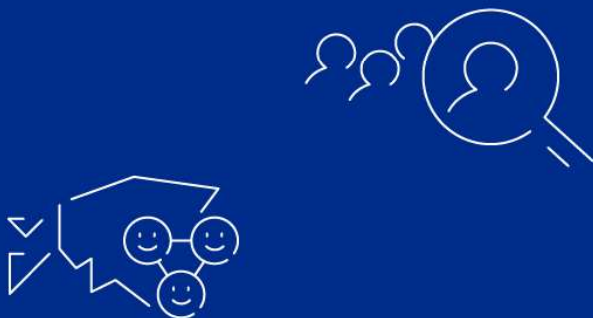
Tööhõive suurendamine, erinevate tööturu riskirühmade tööturul osalemise toetamine

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE RAHASTAMISKAVA

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

193 MLN €

* TOETUSE SUMMA ILMA TEHNILISE ABITA

INIMESTELE LÄHEDASEM EESTI

**193
MLN €**

**36
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Linnapiirkondade arendamine

Sh linnaruumi arendamine, targa linna pilootlahendused, elurikkuse suurendamine tiheasutusaladel (linnapiirkonnad Ida-Virus ja Tallinn, Tartu, Pärnu)

**158
MLN €**

EUROOPA REGIONAALARENGU FOND

Regionaalne ettevõtlus ja kohalikud avalikud teenused

Sh elu- ja ettevõtluskeskkonna arendamine, avalike teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine, investeeringud vee infrastruktuuri, KOV võimekuse tõstmise

ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA FONDIDE RAHASTAMISKAVA

340 MLN €

* TOETUSE SUMMA ILMA TEHNILISE ABITA

ÕIGLANE ÜLEMINEK

**340
MLN €**

**273
MLN €**

ÕIGLASE ÜLEMINEKU FOND

Mitmekesine ja nutikas ettevõtluse areng

Ida-Viru tööstusinvesteeringute ja ettevõtluse toetamine, töötajate ümberprofileerimine ja koolitamine

**67
MLN €**

ÕIGLASE ÜLEMINEKU FOND

Atraktiivne elukeskkond

Kaugküttesüsteemide kaasajastamine, Ida-Viru keskkonnaprobleemide lahendamine, sotsiaal- ja terviseteenuste arendamine ja piirkondlike algatuste toetamine

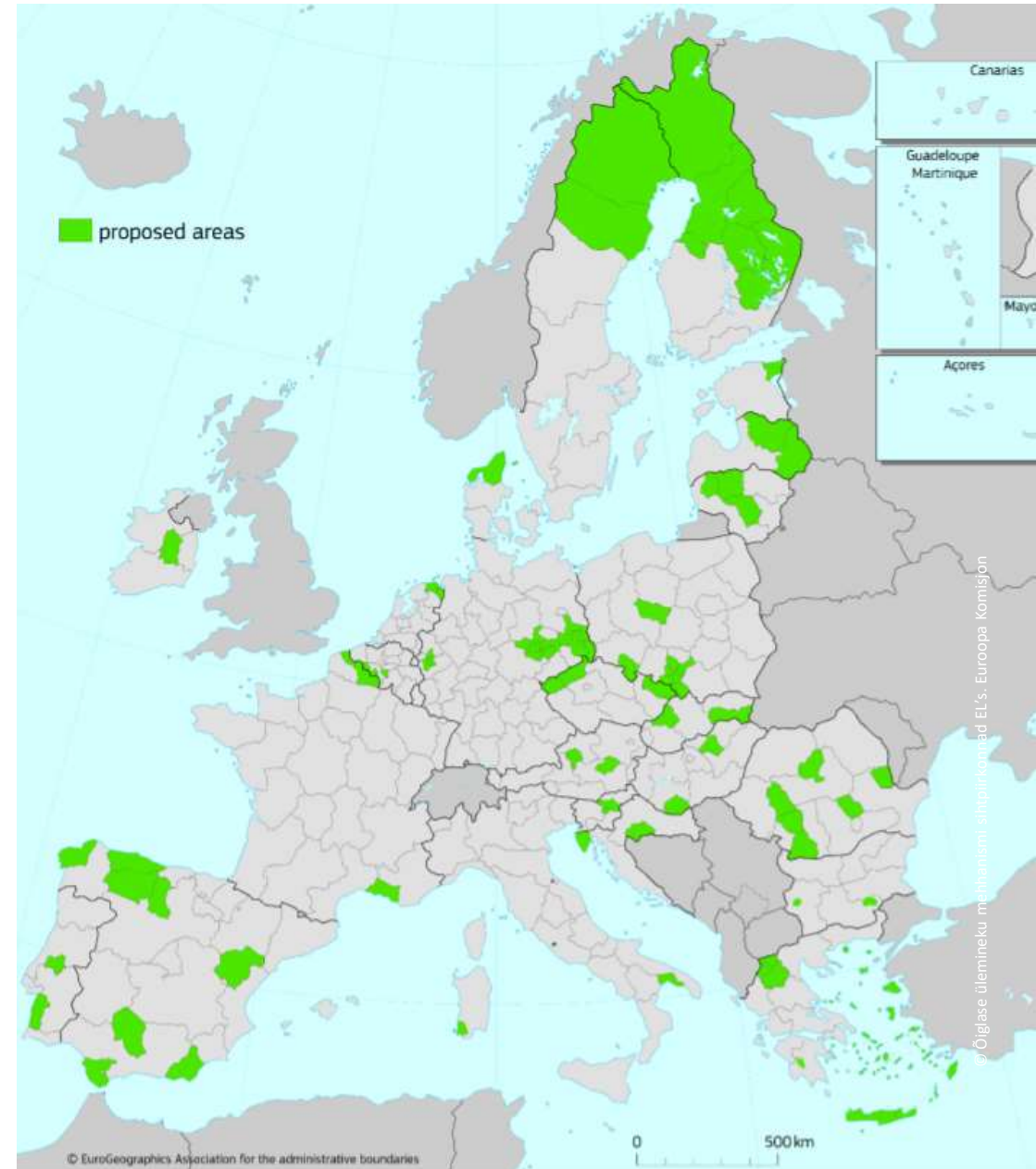
Õiglane Üleminek Ida-Virumaal

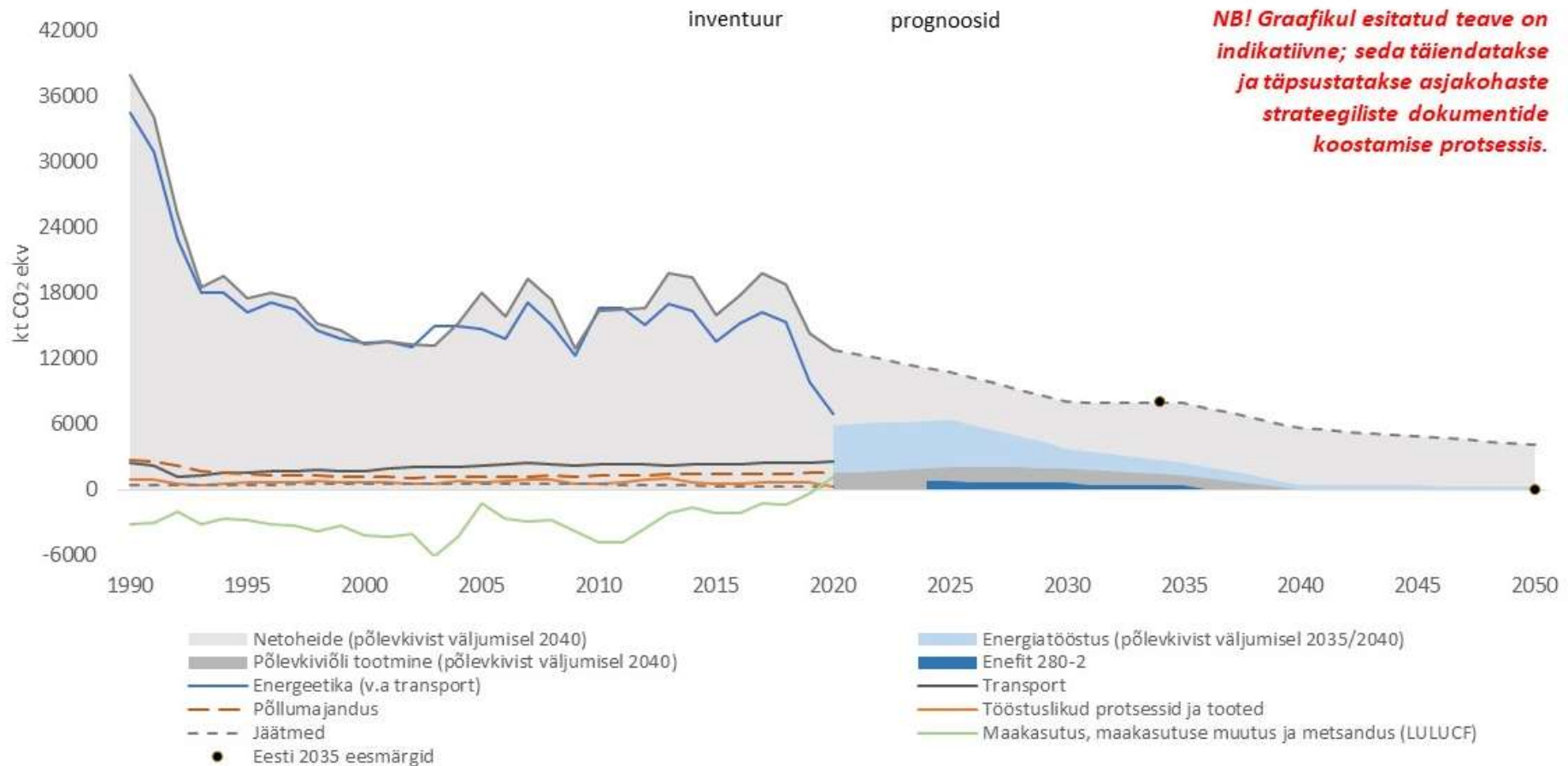
Ivan Sergejev
Rahandusministeeriumi õiglase ülemineku
kava koostamise koordinaator

Rohepööre pole igal pool sama

- + **Rohepöörde** puhul on tegu tõeliselt globaalse protsessiga. Praeguseks on enamik maailma majandustest kaetud kliimaeesmärkidega.
- + **Eesti** on olnud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni liige alates 1994.a, on ratifitseerinud Pariisi kliimakokkulepet 2016.a ning eelmisel aastal liitus ka Euroopa Liidu ühiseesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsust.
- + **Kliimaneutraalsusele üleminek** nõuab suuri pingutusi ning *mõned piirkonnad* (eelkõige fossiilkütustest sõltuvad) on selles protsessis kõige haavatavamad.

Eesti kliimaeesmärgid

Kasvuhoonegaaside heitkogused Eestis aastatel 1990-2019 ning eesmärgid aastateks 2030 ja 2050. Pikaajaline eesmärk: kliimaneutraalsus 2050. aastaks

Kõige rohkem on mõjutatud Ida-Virumaa

- + Eesti suurim saastaja – põlevkivisektor – on kontsentreeritud **Ida-Virumaal**. 2019. aastal moodustasid piirkonnas asuvate põlevkiviga seotud ettevõtete KHG heitmed üle **50% Eesti kogu kasvuhoonegaaside heitkogustest**.
- + See tähendab, et üleminek kliimaneutraalsusele hakkab avaldama – ja avaldab juba praegu –**suurimat mõju** just Ida-Virumaale.
- + See mõju lisandub regioonis juba praegu esinevatele **väljakutsetele** (madalad palgad, töötus, vähenev ja vananev elanikkond, jm).

Õiglase ülemineku mehhanism

Sarnased väljakutsed esinevad ka teistes piirkondades üle Euroopa. Selle pärast lõi Euroopa Liit 2020.a nn „õiglase ülemineku mehhanismi“, mille eesmärk on:

„toetada majandust, tööhõivet, inimesi ja keskkonda nendes piirkondades, mida ootavad ees olulised sotsiaal-majanduslikud väljakutsed seoses Euroopa Liidu 2030 energia- ja kliimaeesmärkide ja 2050 kliimaneutraalsuse saavutamisega.“

Eesti kontekstis on õiglase ülemineku **sihtpiirkonnaks** Ida-Virumaa. Õiglase ülemineku fondi vahendite kasutamiseks peab Eesti koostama nn „**õiglase ülemineku territoriaalse kava**“.

ÕÜF toetatavad valdkonnad:

- + **Tootlikud investeeringud**, eelkõige väike- ja keskmise suurusega ettevõtetesse, majanduse mitmekesistamiseks, kaasajastamiseks ja uute töökohtade loomiseks;
- + Investeeringud **arendusse ja innovatsiooni**;
- + Töötajate ja tööotsijate **oskuste täiendamine ja ümberõpe**, abi töö leidmisel, aktiivne kaasatus;
- + Teatud tegevused **hariduse ja sotsiaalse kaasatuse** valdkonnas;
- + Investeeringud digitaliseerimisse, taastuvenergiasse, energiatõhussusse, ringmajandusse, saastunud alade puhastamise ja taaskasutusse võtmiseks, jms.

Suurettevõtete projektid ja KHG heite vähendamine ettevõtetes on toetatavad, kui need on vajalikud ÕÜ kava rakendamiseks. Vajalik on eraldi põhjendus.

Toetatavate valdkondadena on välistatud: fossiilkütustega seotud tegevused, tuumajaamadega seotud investeeringud, raskustes ettevõtete, tubakatööstuse toetamine.

Protsess siiani:

Edasine protsess:

2022

2023

TÄNA

MÕNEDE MEETMETE
VÕIMALIK RAKENDAMINE

VOORUD AVANEVAD

2022. A Q I-II

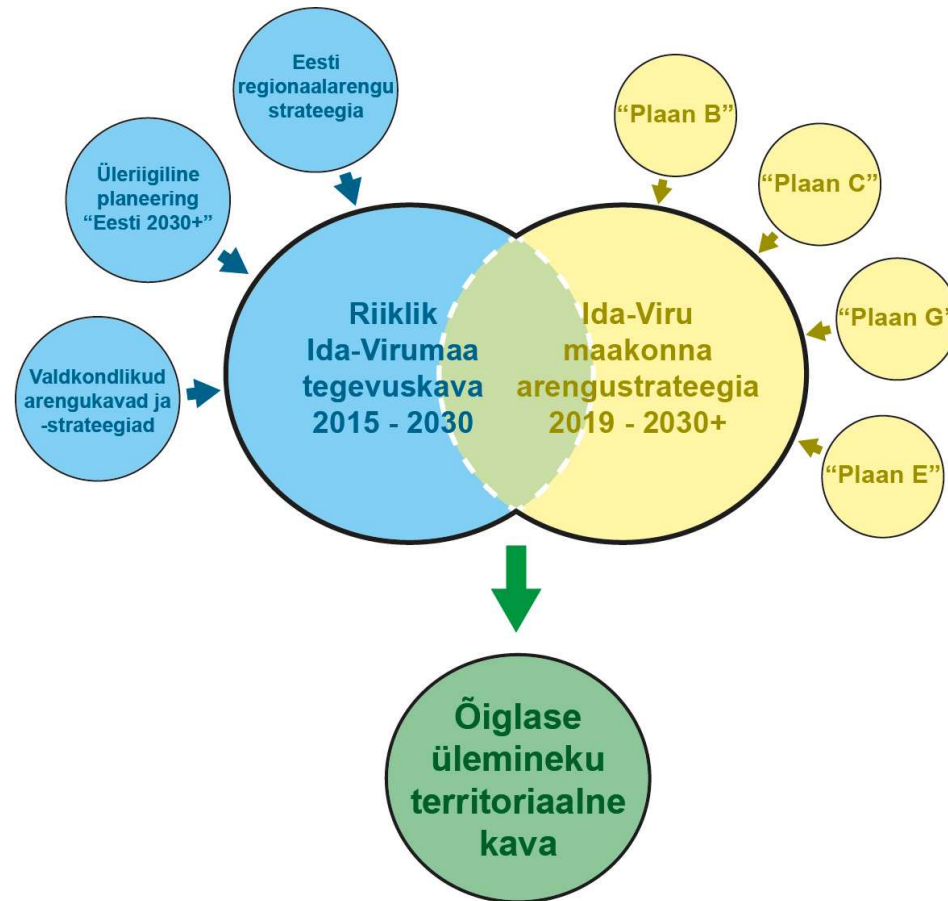
- + Kava eelnõu esitamine EK mitteametlikuks ISC'ks;
- + Struktuurfondide kasutamise seaduse vastuvõtmine;
- + ÕÜ kava täiendamine vastavalt EK tagasisidele;
- + Kava lõplik heakskiitmine VV istungil ja esitamine EK'le;

2022. A Q II-III

- + Kava ametlik läbirääkimine Euroopa Komisjoniga;
- + Meetmemääruste koostamine;
- + Seminarid sidusrühmadele meetmete detailseks tutvustamiseks;
- + Kriitilisemate meetmete võimalik rakendamine.

2022. A Q IV

- + Kava ametlik kinnitamine Euroopa Komisjoni poolt
- + Meetmete määruste jõustumine;
- + ÕÜ meetmete rakendamise algus.

Eesti riiklik energia- ja kliimakava (REKK 2030), pikaajaline arengustrateegia "Eesti 2035", TALE strateegia ja muud riiklikud ja territoriaalsed arengudokumendid

Strateegiline raamistik

Õiglase ülemineku kava toetub riiklikule „Ida-Virumaa tegevuskavale 2015–2030“ ja „Ida-Viru maakonna arengustrateegiale 2019–2030+“. Kava koostamiseks leitakse kahe dokumendi ühisosi ning neid käsitletakse konkreetselt kliimaneutraalsele majandusele ülemineku perspektiivist.

Partnerlus ja kaasamine

ÕÜF kava ettevalmistamisel on Eesti korraldanud laiapõhjalise partnerluse, võttes arvesse fondi eripärasid:

- + Riiklikul tasemel on Rahandusministeerium loonud **õiglase ülemineku juhtkomisjoni**, mis jälgib õiglase ülemineku kava koostamist ja hiljem ka selle rakendamist. Juhtkomisjoni kuulub 18 erinevat osapoolt: ministeeriumid, piirkondlikud organid, tööandjate, töötajate, keskkonnaorganisatsioonide, ülikoolide jt esindajad.
- + Piirkondlikul tasandil on Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu (IVOL) poolt loodud **piirkondlik õiglase ülemineku platvorm**, mille töösse on kaasatud umbes 50 osapoolt;
- + Töösse panustavad ka mitmed **võrgustikud**, nagu nt piirkondlik teadusnõukogu, turismi- ja hariduse klastrid jne, annavad samuti panuse kava koostamisse;
- + **Avalikud konsultatsioonid** hõlmavad 2020.a suvel korraldatud arvamuskorjet, avalikke seminare, kirjalikke konsultatsioone, fookusgrupe, arutelusid sidusrühmadega, avalikku suhtlust ja teabe levitamist jne.
- + Olulist panust on ÕÜ kava koostamisse andnud ka **Ida-Viru noorte kliimakogu**.

ÕÜF tegevussuunad

Vastavalt 04.03.2021 Vabariigi valitsuse kabineti otsusele, ÕÜ fondi vahendeid on plaanis jaotada kahe põhilise tegevussuuna vahel:

1. „Majandus ja tööjõud“

Eesmärgiks on aidata mitmekesistada Ida-Viru regiooni majandust ja ümber korraldada tööjõudu.

Kokku 273 mln (~80% fondi mahust)

Tegevussuund käsitleb ülemineku sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja kogukondlikke aspekte.

Kokku 66,74 mln (~20% fondi mahust).

2. “Keskkond ja sotsiaalne kaasatus”

ÕÜF tegevussuunad

„Majandus ja tööjõud“

- 273 mln €

1. Ida-Viru ettevõtluse investeeringute toetus (sh tööstus) – 153 mln €
2. Ida-Viru ettevõtluse teadmuse-mahukuse kasvatamise toetus – 50 mln €
3. Ettevõtluse mitmekesistamise tugiteenused ja -taristu – 25 mln €
4. Väikeettevõtluse toetus – 15 mln €
5. Töölt-tööle liikumise ning töötajate ümberprofileerimise toetused põlevkivisektori töötajatele – 5 mln €
6. Täiendkoolituse mahu suurendamine ning uute tasemeõppe õppekavade arendamine ja käivitamine kutse- ja kõrghariduses – 25 mln €

“Keskond ja sotsiaalne kaasatus”

- 66,74 mln €

1. Kaugkütte lahti sidumine põlevkivist – 20 mln €
2. Põlevkivi kaevandamise ja töötlemisega seotud keskkonnaprobleemide lahendamine ja tervisekahjude vähendamine – 10 mln €
3. Ühiskondlikku muutust toetavate sotsiaal- ja terviseteenuste arendamine – 5 mln €
4. KOV investeeringud ÕÜF abikõlblikes valdkondades – 15 mln €
5. Piirkondlike algatuste toetus õiglaseks üleminekuks – 16,74 mln €

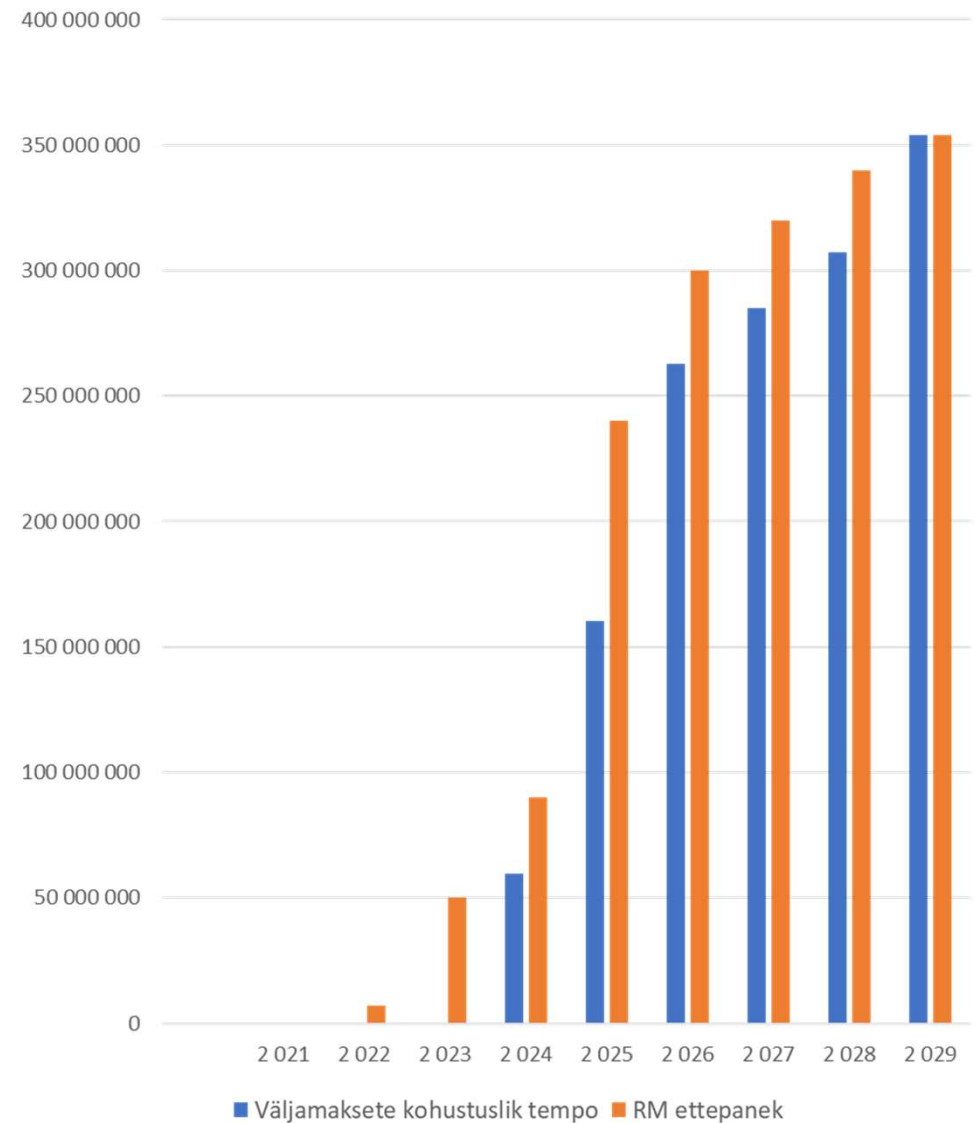
Ajaraam

Kohustuste võtmine:

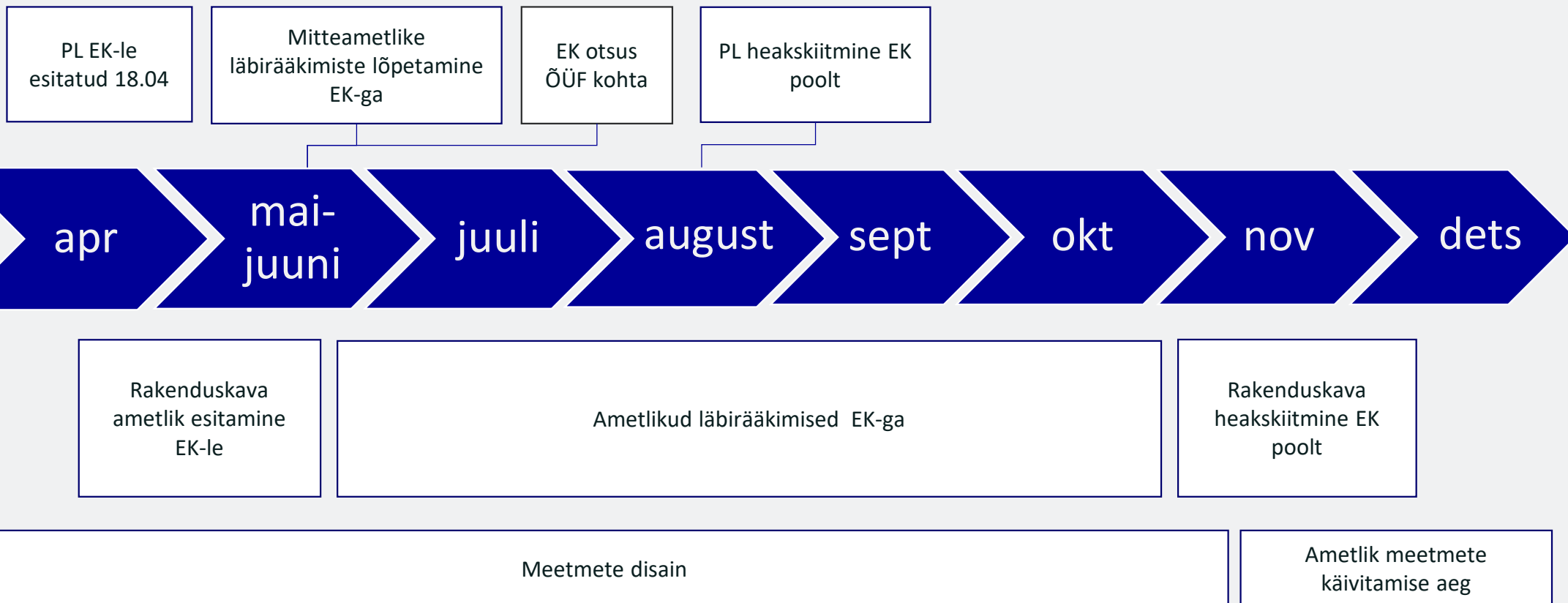
- + 2022. a lõpuks peab olema kindlaid elluviidavaid projekte 134 mln € mahus (toetusotsus tehtud)
- + 2023. a lõpuks peab olema kindlaid elluviidavaid projekte vähemalt 191 mln € mahus

Väljamaksed:

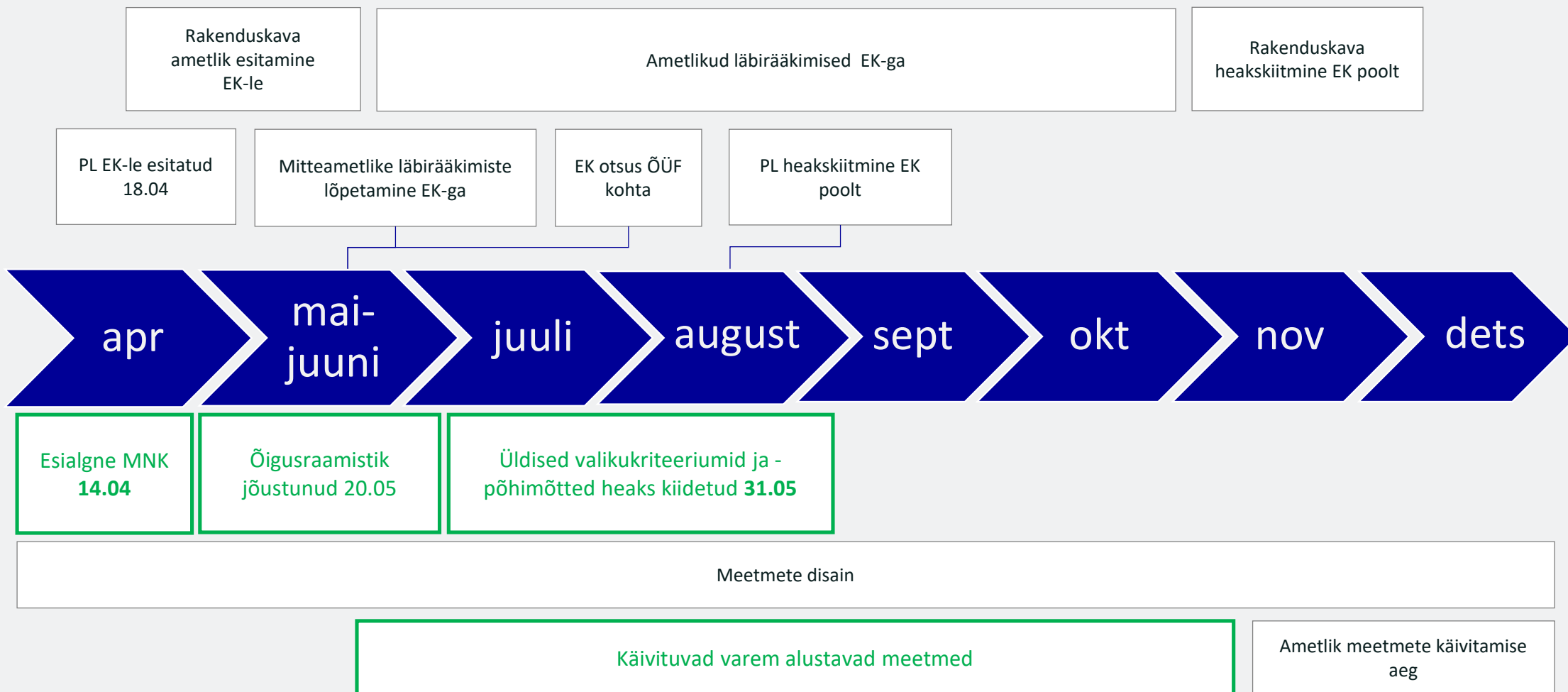
- + 2024. aastaks peab olema lõpule viidud tegevusi 60 mln € mahus
- + 2026. aastaks peab olema lõpule viidud tegevusi 252 mln € mahus

Ülevaade struktuuritoetuste kasutuselevõtu ajakavast

Meetmete varasem käivitamine

Meetmete varasem käivitamine

Eeldused:

- + Jõustunud EL ühissätete määrus (avaldati 30.06.21)
- + Jõustunud EL ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus (ÜSS) (jõustus 21.03.22)
- + Jõustunud ÜSS horisontaalsed rakendusaktid (20.05)
- + EK ei ole andnud põhimõttelist vastuseisu ja ei ole üleval suuri lahendamata küsimusi
- + Kehtestatud on esialgne meetmete nimekiri (14.04.2022)
- + Kehtestatud TAT (saab kehtestada eelduslikult mai lõpust)
- + Vahendid on riigieelarvesse planeeritud (toetus, kaasfin, omafin)
- + Täidetud sisulised eeltingimused vastavalt EL õigusraamistikule
- + Finantsinstrumendi puhul viidud läbi eelhindamine

Kui TAT olemas, saab avada voore, teha hankeid, sõlmida lepinguid, TRO-sid. Grandi koodilt saab teha kulusid. SFOSi kaudu saab toetuse saajatele teha väljamakseid.

Meetmete varasem käivitamine

- + Fookuses 2022.a 2. ja 3. kvartal
- + Laekus ettepanekuid 31 meetme käivitamise kohta
- + Valitsus kiitis heaks 19 meetmel soovitud ajagraafikus ning 8 meetmel teatud eeltingimuste täitmisel alustamise

Meetmete varasem käivitamine

Enda väljapakutud graafikus võivad alustada:

RA	Meetmed
MKM	ettevõtte arenguprogramm light, MAK, korterelamute energiatõhusus, teeilmajaamad (4 tk)
SOM	Töötervishoid, aktiivsena vananemine, hoolekanne (4 tk)
HTM	Haridusvaldkonna meetmed ESF (7 tk)
SIM	Riskinoored (1)
JUM	Noorte retsidiivsuse vähendamine (1)
RAM	Piirkondlik ettevõtetus, avalikud teenused, partnerite võimestamine (2 tk)

Eeltingimuste täitmise järel võivad alustada:

RA	Meetmed
MKM, HTM, RK	PO1 SO1 ehk teadus-, arendustegevuse ja innovatsiooni meetmed (4 tk)
MKM	JTF: ettevõtete suurinvesteeringute meede (võib kohe alustada, aga enne TROde tegemist peab olema teada case-by-case assessmenti tulemus) Kaugkütte lahtisidumine põlevkivist
SOM	JTF: sotsiaal- ja tervise teenuste arendamine
HTM	JTF: teadmismahukuse suurendamise toetus

Ootele jäid: digiriik, maanteede ja raudteede ehitus, põhikoolivõrk

Eeltingimuste täitmine

- + 12 temaatilist eeltingimust, 4 horisontaalset eeltingimust.
- + Täidetud 11, täitmata 3, loodetavasti täidetud 2.
- + Kui eeltingimus täitmata, siis varem alustada ei saa.
- + Kui perioodi jooksul muutub eeltingimus mittetäidetuks, siis maksed peatatakse

Horisontaalne eeltingimus	Täidetud?
• Tõhusad järelevalvemehhanismid riigihangete turu jaoks	Jah
• Vahendid ja suutlikkus riigiabi eeskirjade tõhusaks kohaldamiseks	Jah
• Euroopa Liidu põhiõiguste harta tõhus kohaldamine ja rakendamine	Loodetavasti
• Puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohaldamine ja rakendamine kooskõlas nõukogu otsusega 2010/48/EÜ	Loodetavasti

PO	Temaatiline eeltingimus	Täidetud?
1	Riikliku ja piirkondliku nutika spetsialiseerumise strateegia hea valitsemine	Ei
1	Riiklik või piirkondlik lairibakava	Ei
2	Strateegiline poliitikaraamistik elamute ja mitteeluhoonete energiatõhususe kordaseadmise toetamiseks	Jah
2	Energiasektori haldamine	Jah
2	Taastuenergia kasutamise tulemuslik edendamine eri sektorites ja kogu liidus	Jah
2	Tõhus katastroofide riskijuhtimise raamistik	Jah
2	Jäätmekäitluse ajakohastatud kavandamine	Ei
3	Põhjalik sobival tasemel transpordi kavandamine	Jah
4	Aktiivse tööturupoliitika strateegiline poliitikaraamistik	Jah
4	Haridus- ja koolitussüsteemi kõiki tasandeid hõlmav strateegiline poliitikaraamistik	Jah
4	Riiklik või piirkondlik sotsiaalse kaasamise ja vaesuse vähendamise strateegiline poliitikaraamistik	Jah
4	Tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse teenuste strateegiline poliitikaraamistik	Jah

Tehniline abi

FOND	TA %	TA EL	TA RKF	TA RKF %	TA KOKKU
ERF	3,5%	57 540 715	24 660 307	30%	82 201 022
ÜF	2,5%	19 017 610	3 356 049	15%	22 373 659
ESF+	4,0%	19 920 027	8 537 154	30%	28 457 182
Toiduabi	4,0%	624 486	69 387	10%	693 873
JTF	4,0%	13 611 395	5 833 455	30%	19 444 851
KOKKU	3,4%	110 714 234	42 456 352	27,7%	153 170 586

Sisu	Prognoos	Osakaal
Personalikulud, kaudsed kulud, lähetus, koolitus, uuringud jmt	120 MEUR	78,4%
IT	15 MEUR	9,8%
Audit	4,6 MEUR	3 %
Hindamiste kava	4,1 MEUR	2,7%
Partnerite võimestamine	3,7 MEUR	2,4%
Uuringud, rakkerühmad	2,5 MEUR	1,6%
Teavitus	2,4 MEUR	1,6%
Toiduabi TA SOMile	0,7 MEUR	0,5%
KOKKU	153 170 586	100%

Eesmärk: tagada rakenduskava tõhus ja tulemuslik elluviimine ning partnerite rakenduskavaga seotud poliitikakujundamises kaasarääkimise ja toetuste kasutamise võimekuse suurendamine.

Tehniline abi: partnerite võimestamine

TA kasutamise eesmärgid partneritel:

- 1) riigi reformide ja poliitikakujundamises kaasa rääkimise võimekuse suurendamine;
- 2) sisulise ja õigeaegse kaasamise suutlikkuse tõstmine;
- 3) toetuse saajate võimekuse tõstmine;
- 4) liikmehõive suurendamine;
- 5) mainekujundus.

PARTNER	aastane EL toetuse lagi
EAKL	70 000
ETKL	70 000
ELVL	70 000
IVOL	70 000
Ida-Viru	20 000
EMSL	50 000
MAK/ MARO	10 000

Eelduslik ajaraam:

- Toetuse andmise tingimused eelnõude infosüsteemis: W#24-W#25, kinnitamine/ jõustumine: juuli keskel.
- 2021.a eest saab taotleda juurde 50% 2022.a eelarve mahust.

Üldiste valikukriteeriumite ja - valikumetoodika tutvustus

Miryam Vahtra
Rahandusministeerium

Üldised valikukriteeriumid ja metoodika

53

Uued elemendid / täiendav rõhuasetus

- Suures plaanis on valikukriteeriumid ja valikumetoodika sarnased 2014-2020 kehtivatele
- Üks dokument – õigusraam vastavusena ja seejärel projektide valik
- Vastavuskriteeriumina õigusraami all DNSH ja kliimakindluse nõue
- Panus Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtete hoidmisesse ja sihtide saavutamisesse ning seotud horisontaalsetesse põhimõtetesse – sooline võrdõiguslikkus, võrdsed võimalused, ligipääsetavus, regionaalareng, keskkond ja kliima
- Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja puuetega inimeste konventsioon

DNSH – „ei kahjusta oluliselt“ põhimõte

- 1) RA võtab arvesse rakenduskava DNSH analüüsis ja KSH aruandes toodud tingimusi TAT-ide koostamiseks, välistades projektide toetamise, mis võiksid tuua kaasa olulise keskkonnakahju ühele kuuest keskkonnaeesmärgist.
- 2) Kui tegemist on rakenduskava DNSH analüüsi/KSH aruande põhjal meetmega, mille keskkonnamõju puudub või on ebaoluline, siis üldjuhul täiendavalt projekti tasandil DNSH hindamist läbi viima ei pea.
- 3) Kui meetme tegevusest tingituna on siiski vajalik täiendav informatsioon taotlejalt, siis on võimalus RA-l seada nõue taotlejal vastav DNSH hindamine läbi viia (nt kui on tegemist meetmega, kus on võimalik toetada väga erinevaid tegevusi, mille puhul võib vastupidiselt DNSH analüüsile ikkagi tekkida keskkonnale olulised riskid või mille puhul me ei saa seda välistada TAT-ide tingimustega).

DNSH – „ei kahjusta oluliselt“ põhimõte

4) Kui rakenduskava DNSH analüüsi/KSH aruande põhjal on tuvastatud võimalikud riskid ja välja pakutud leevendusmeetmed, siis üldjuhul on taotlejal vaja läbi viia täiendav hindamine, et selguks milline on konkreetselt projekti keskkonnariskid ja milliseid leevendusmeetmeid kasutatakse.

Teatud juhtudel võib olla juba TAT-i koostamisel valikukriteeriumidega ohu tekke risk maandatud ning siis täiendavat hindamist ei ole vajalik läbi viia.

Eesti 2035 aluspõhimõtted ja sihid ning horisontaalsed põhimõtted

- TAT tasandil otsustatakse, kuidas lõimida Eesti 2035 aluspõhimõtted ja sihid ning horisontaalsed põhimõtted ja määratakse vastavad näitajad ja projektivaliku nõuded
- Projektivalikul tuleb otsustatud EE2035 aluspõhimõtteid ja sihte ning seotud horisontaalseid põhimõtteid adresseerida ja kokkulepitud osakaaludena arvestada
- Taotleja kirjeldab taotluses oma panust ja projektiaruannetes selle tulemuslikkust

Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsioon

Eeltingimustest põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsioon (PIK) –

- Harta III jaotis „võrdsus“, artiklid 20-26 - nõustab SoM EE2035 konsultatsiooni etapis
- Harta IV jaotis „solidaarsus“, artikkel 37, keskkonnakaitse – nõustab KeM konsultatsiooni etapis ja RTK DNSH kooskõlastustel
- Põhiseaduse ja rahvusvaheliste lepingutega kaetud punktides RA kompetents ja lisaks TAT kooskõlastamisel vaatavad üle RTK juristid, asjakohastel juhtudel taotleja kinnitus, et arvestab vastavate põhimõtetega
- Toetuse andmise tingimuste (TAT) juhendis on kontroll-leht

Harta ja PIK TAT juhendis

III jaotis „Võrdsus” (artiklid 20–26)	Võrdsus seaduse ees	20	12 Võrdne tunnustamine seaduse ees	PS § 12 Kõik on seaduse ees võrdsed. Kedagi ei tohi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu. Võrdse kohtlemise seadus - https://www.riigiteataja.ee/akt/122102021011?leiaKehtiv - ei tohi kedagi diskrimineerida rahvuse, rassi,	Kontroll/kinnitus
Diskrimineerimiskeeld Kultuuriline, usuline ja keeleline mitmekesisus Naiste ja meeste võrdõiguslikkus Lapse õigused Eakate õigused Puuetega inimeste integreerimine	21 22 23 24 25 26	5 6 7 30	Võrdsus ja mittediskrimineerimine Puuetega naised Puuetega lapsed Artikkel 3 - Üldpõhimõtted Artikkel 4 - <u>Üldkohustused</u> Artikkel 8 – Teadlikkuse suurendamine Artikkel 9 – Juurdepääsetavus Artikkel 19 – Iseseisev elu ja kogukonda kaasamine Artikkel 20 – Isiklik liikumisvõime Artikkel 30 – Osalemine kultuurielus, vaba aja-, puhke- ja sporditegevustes	nahavärvuse, usutunnistuse või veendumuste, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel. Võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab, et diskrimineerimist ei toimu. Sotsiaalministeerium nõustab naiste ja meeste võrdõiguslikkuse, mittediskrimineerimise ja erivajadustega inimeste ligipääsetavuse osas programmide ja projektide kavandamis-, rakendamise-, seire- ja hindamisprotsessis Artikkel 3 - Üldpõhimõtted Konventsiooni põhimõtted on järgmised: (a) austus inimeste loomupärase väärikuse, individuaalse autonoomia, sealhulgas vabaduse ise oma valikuid langetada, ja iseseisvuse vastu; (b) mittediskrimineerimine; (c) täielik ja tõhus osalemine ja kaasatus ühiskonnas; (d) austus erinevuste vastu ning puuetega inimeste tunnustamine inimeste mitmekesisuse ja inimkonna osana; (e) võrdsed võimalused; (f) juurdepääsetavus; (g) meeste ja naiste võrdsus; (h) austus puuetega laste arenevate võimete vastu ning austus puuetega laste õiguse vastu säilitada oma identiteet.	Analüüs seletuskirjas, vajadusel TATis täpsustus

Valikukriteeriumide kooskõlastuselt

- Sooviti selgitusi DNSH ja kliimakindluse ja kestliku arengu edendamise eesmärkide kohta – lisatud viited õigusaktidele ja juhistele, täiendatud punkti 1.10 ja 1.11.7
- Sooviti selgitusi harta praktikas rakendamiseks – teadmiseks harta artiklite kaardistus TAT juhise juurde, nõustamise ja kooskõlastusprotsess TAT tasandil (ÜSS § 7) ning projektide valikukriteeriumide ja metoodika kooskõlastamisel (ÜM § 48).
- Küsiti kuidas toimida eeldefineeritud projektidega – ka siin tuleb tagada kooskõla üldiste projektivaliku kriteeriumidega ning selgitada TAT seletuskirjas, kuidas kriteeriume on arvestatud ning kas kooskõla on tagatud.
- Lisatud täiendav lõik punkti 3 investeeringute kava ja territoriaalsete kavade kohta, kus esmalt on projektide valik ja seejärel vastavuskriteeriumide rakendamine
  - Kas kõiki õigusliku raamistiku all toodud punkte tuleb TATis adresseerida? – kas TATis või TAT seletuskirjas
  - Punktis 3.4 (tehniline täpsustus – „jätkusuutlikkus“ kordusega)
  - Sooviti täiendavat selgitust EE2035 aluspõhimõtete ja sihtide arvestamiseks – TAT koostamisel konsultatsioonidelt ettepanekud ka projektivalikuks.

Valikukriteeriumid seirekomisjoni materjalide etapist

- I.11. valikukriteeriumid on mittediskrimineerivad ja läbipaistvad ning tagavad, et valitud tegevused arvestavad määruse nr 2021/1060 artiklis 9 sätestatud horisontaalseid põhimõtteid, millega:
  - I.11.1. võetakse arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat;
  - I.11.2. võetakse arvesse **Puuetega inimeste õiguste konventsiooni nõudeid**;
- Punkt 2. Valikukriteeriumide seosed rakenduskavaga
Selgitus meetme kohta allmärgusena – **Meetmete all peetakse silmas tegevuspõhise riigieelarve (TERE) meetmeid**
  - 3.1 Projekti kooskõla **valdkondlike arengukavadega**, mõju **rakenduskava erieesmärgi** ja meetme eesmärkide saavutamisele
  - 3.1.1. projekti kooskõla **valdkondliku arengukavaga** ja **panus rakenduskava erieesmärgi ning meetme** eesmärkidesse
  - Lisatud punkt **3.1.3. „rakenduskavas nimetatud juhtudel võetakse arvesse Uue Euroopa Bauhausi väärtusi“**

Valikukriteeriumid seirekomisjoni materjalide etapist

- Sõnastuslik täpsustus

Antud kriteerium on vastavuskriteerium ja võib olla lisaks valikukriteerium, mille rakendamisel kontrollitakse, kas taotlejal (ja partneritel kokku) on kvalifikatsioon, kogemus, õiguslik, organisatsioonilised või tehnilised eeldused projekti elluviimiseks kavandatud viisil tagades **kestlikkuse** ja jätkusuutlikkuse (sh taristuinvesteeringute või tootlike investeeringute puhul edasised tegevus- ja hoolduskulud).

Valikumetoodika seirekomisjoni materjalide etapist

- Lisatud täpsustus puuetega inimeste konventsiooni kohta

RA poolt täpsustatud hindamiskriteeriumid- ja metoodika kooskõlastatakse sõltumata rakenduskeemist Rahandusministeeriumi, korraldusasutuse ja rakendusasutusega, kes nõustab oma vastutusvaldkonnas Riigikogu poolt riigi pikaajalises arengustrateegias „Eesti 2035“ kinnitatud strateegilistesse sihtidesse ja põhimõtetesse panustamist vähemalt ÜSM artiklis 9 toodud teemades:

- a) sooline võrdõiguslikkus, võrdne kohtlemine ja ligipääsetavus, **sh Euroopa Liidu põhiõiguste harta ja Puuetega inimeste õiguste konventsiooni nõuded;**
- b) keskkond ja kliima.

**Üldiste valiku-
kriteeriumite ja
-valikumetoodika
kinnitamine**

Hääletus

Hindamiste kava koostamise protsessi tutvustus ja osalemise võimalused

Miryam Vahtra, Karin Reiska
Rahandusministeerium

Hindamine ja hindamise eesmärk

Hindamise eesmärk:

Saada sõltumatu hinnang ja soovitusi, tagamaks käimasolevate programmide tulemuslik ja kvaliteetne rakendamine ning tulevaste programmide hea planeerimine.

- Milliseid tegevusi tuleks teha edaspidi, et soovitav muutus esile kutsuda
- Kas soovitud muutus saavutati
- Puhasmõju

Miks on vaja hinnata:

- Tagab tulemusinformatsiooni eelarveotsuste tegemisel.
- Tõstab poliitikaettepanekute kvaliteeti ja aitab teha parimaid valikuid.
- Aitab kaasa vastuvõetud strateegiatega elluviimisele andes põhjalikku infot nii otsuste kui kaudsete sotsiaalsete, majanduslike, keskkonnamõjude kohta.
- Aitab parandada poliitikavaldkondade sidusust ja rakendajate võimekust oma tööd paremini koordineerida (mida, miks ja kuidas teha?)
- Vastab küsimusele – „Mis töötab, kelle jaoks ja millistel tingimustel, kuidas?“
- Kui mõju ei ole tingitud sekkumisest, siis ta ei ole mõju vaid üksnes kokkusattumus.

Hindamine on „kriitikameelega söber“, kellest on tegevuste kujundamisel ja rakendamisel kasu.

Hindamiste kava koostamise vajadus ja eesmärk

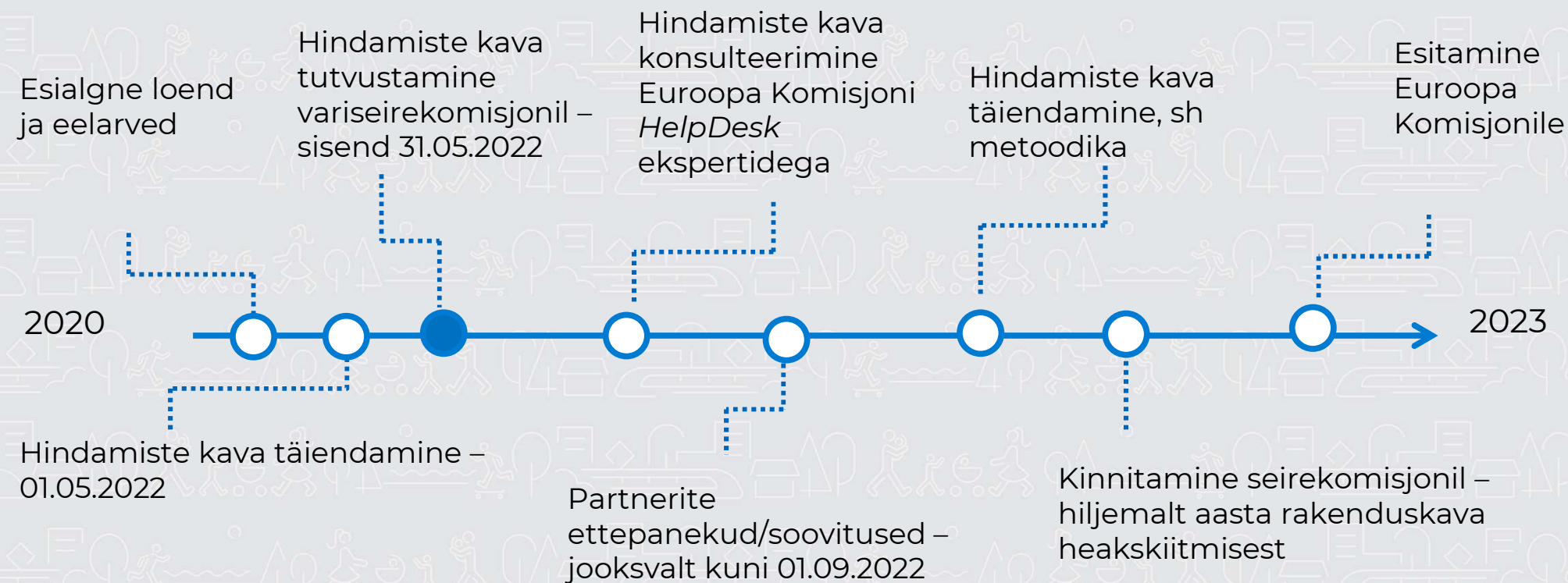
Ühissätete määrus artikkel 44

- Hindamiste kava seirekomisjonile kinnitamiseks hiljemalt aasta rakenduskava heakskiitmisest

Tulemuslikku ja mõjusat rakendamist toetav sisuline vajadus

- Hindamistulemuste ajastus
- Ressursside olemasolu ja pädevuse tagamiseks
- Andmevajaduse kaardistus ja alusandmete kogumine
- Tõsta kaasatust hindamisel

Perioodi 2021-2027 hindamiste kava

NB! Hindamisele peaks mõtlema planeerimise ja sekkumiste kujundamise ajal – tagada, et asjakohased alusandmed on jooksvalt koondatud.

Hindamiste kava eelnõu

Koostatud koostöös hindamiste juhtkomisjoni liikmetega:

- Kõik RAd on esitanud oma hindamisvajadused – kokku 31 + 1 hindamist

Euroopa Komisjoni ettepanekul lisatud „Koolivõrgu korrastamise hindamine“, mille tellija on Haridus- ja Teadusministeerium. Alustatakse 2023. a, eeldatav maksumus 150 000.-

- Kirjeldanud hindamise eesmärki ja eeldatavaid küsimusi, andmeid ja kavandatavad meetodikat.
- Planeerinud eelarve – kogu hindamiste kava 3 952 000.- eurot + 150 000.-,

kokku 4 102 000.-

Tegemist on töödokumendiga, vajab edasist täpsustamist nii hindamisküsimuste kui andmete ja meetodika osas

Midagi ei ole lukus, enne kui on kinnitatud

Hindamiste kava eelnõu

Seirekomisjoni liikmete tähelepanekute põhjal täiendused:

- Haridus- ja Teadusministeeriumi PO1 hindamisse lisatud küsimus – „Mil määral toetavad projektide valikukriteeriumid meetme eesmärkide täitmist?“
- Euroopa Komisjoni ettepanekul Haridus- ja Teadusministeeriumi täiendav – „Koolivõrgu korrastamise hindamine“ 2023/2024 summas 150 000.-
- Kultuuriministeeriumi vahehindamine aastal 2025/2026 summas 160 000.-
- Kultuuriministeerium on lisatud kaasatava asutusena Rahandusministeeriumi tellitavatele ettevõtlus- ja innovatsioonitoetuste tulemuslikkuse hindamiseks
- Riigikantselei hindamine – „Avaliku sektori innovatsiooni võimekuse hindamine“ 2026. a summas 60 000.-
- Rahandusministeeriumi tellitavale vahehindamiseks lisatakse küsimused
  1. Kui tulemuslik on olnud finantsinstrumentide rakendamine?
  2. Mil määral toetavad projektide valikukriteeriumid poliitikaeesmärkide täitmist?

Hindamiste kava eelnõu täiendamine

Palun kaaluda kommenteerimisel

- Millisesse hindamisse on soov olla kaasatud?
- Kas soovitan kedagi teist kaasata?
- Mis etapis kaasatus – hindamise planeerimisel või töögruppides, intervjuudel sisendi andmisel?
- Millise hindamise tulemustest olen eriti huvitatud, kuidas saan aidata kaasa hindamise kvaliteedi tõstmisele?
- Kas on hindamisvajadust, mis on katmata?
- Kas mõni hindamine vajaks juurde täiendavaid küsimusi, milliseid?
- Kas oskan viidata täiendavatele alusandmetele?
- Kas on head meetodilist soovitusi? Mis meetodeid lisaks seni kirjeldatule kasutada?

Palun esitada kõik kommentaarid jooksvalt, aga

hiljemalt 01.09.2022

aadressile -

Miryam.Vahtra@fin.ee

Kokkuvõte, lõppsõnad

Kadri Tali

Rahandusministeerium, riigieelarve osakond, välisvahendite talitus

Martin Karro

Riigi Tugiteenuste Keskus, korraldusasutuse juht

Angela Martinez Sarasola

DG REGIO, Euroopa Komisjon

Muriel Guin

DG EMPL, Euroopa Komisjon

Täname tähelepanu eest!